

Krúdy Gyula emlékezete

Május 12-én lesz hetven esztendeje, hogy meghalt *Krúdy Gyula*, a huszadik századi magyar prózairodalom egyik legnagyobb alakja. Haláláról egyik monográfiáírója, *Szabó Ede* korunk szkizofrén-távirati stílusában a következőképpen tudósít: „1933. Tavasszal rosszabbodik betegsége, szíve, gyomra, mája kezdi felmondani a szolgálatot. Kilakoltatási végzést kap, villanyát kikapcsolják, lakbérhátraléka 360 pengő, fizetni nem tud, végrehajtók zaklatják. Május 12-én hajnalban hal meg, élete 55. évében. Temetésén a hivatalos Magyarország képviselői nem vesznek részt.” Több regénye, elbeszélése marad kéziratban, így például egyik legszebb regénye, hatyúdala, a *Rezeda Kázmér szép élete* is csak halála után kerül olvasói elé. Hét esztendő múlva jelenik meg — a Krúdy-kultusz erősödése idején — *Márai Sándor Szindbád hazamegy* című csodálatos könyve. A Szindbád hazamegyben — ahol Márai bravúrosan teremti meg a különleges és varázslatos Krúdy-stílust és -világot — Szindbád utolsó napjáról van szó, pénzt szerezni indul el a városba, hogy kislánya születésnapjára ajándékot vehessen, de aztán valahogy elröppen a nap, s hajnalra kerül haza, egyedül fekszik ágyában, s életén töpreng. „A gertya csonkig égett, s utolsó lobbanásával megvilágította Szindbád arcát. Most böles volt a csukott szemű arc, közömbös és szigorú. Csak Keleten tudnak ilyen közömbösen és méltóságteljesen nézni az urak, mikor vége van valaminek.”

Aztán Krúdy-Szindbád, akire az egyik utolsó csodálatos Szindbád-történettel emlékezünk, áthajózott a halhatatlanságba, és az egyik legnépszerűbb, legolvasottabb magyar prózairóvá vált, akinek hatalmas — terjedelmében is a Jókaiéval vetekedő — életművét az elmúlt évtizedekben két életműsorozatban, nagy példányszámban is kiadták...

A Szindbád-történet, *A vadevezős megtérése* sejthetően önletrajzi fogantatású, már öregen és betegen érkezik írónk a Margitszigetről Óbudára, az „ódonyságok városába”, ahol egy verőfényes reggelen valószínűleg megtörténik vele ez a „kaland”, s vakító fehér ingét „keresztfiára” teríti.

A történet borzongatóan jelképszerű is.

És felejthetetlen.

Bogdán László